

Fișa suspiciunii de plagiat / Sheet of plagiarism's suspicion	Indexat la: 0127/09
--	--------------------------------

Opera suspicionată (OS) Suspicious work	Opera autentică (OA) Authentic work
--	--

OS	PETRESCU, Lăcrămioara. <i>Naturi lirice</i> . Referenți: Prof.dr.LEONTE, Liviu, Prof.dr.MĂNUCĂ, Dan. Iași: Ed.Universității „Alexandru Ioan Cuza”. 2004.
OA	PETRESCU, L. <i>Discursul liric</i> . Iași: Ed.Universității „Alexandru Ioan Cuza”. 2001.

Incidența minimă a suspiciunii / Minimum incidence of suspicion	
p.09:19-p.16:29	p.05.15-p.15:04
p.21:08-p.23:08	p.29:14-p.31:25
p.24:14-p.33:00	p.33:22-p.45:00
p.35:02-p.46:00	p.49:02-p.64:00
p.48:02-p.59:04	p.67:02-p.83:00
p.60:02-p.80:00	p.85:02-p.111:00
Fișa întocmită pentru includerea suspiciunii în Indexul Operelor Plagiate în România de la Sheet drawn up for including the suspicion in the Index of Plagiarized Works in Romania at www.plagiate.ro	

Notă: p.72:00 semnifică textul de la pag.72 de la începutul până la finele paginii.

Lăcrămioara Petrescu

BCU Cluj-Napoca

LEGAL 2001 10167

Discursul liric

EDITURA UNIVERSITĂȚII „ALEXANDRU IOAN CUZA” IAȘI

Referenți

Prof.dr. Liviu LEONTE

Prof.dr. Dan MĂNUCĂ

acum ca un lucru învederat înstrăinarea de Franța a generației convorbiriste, ceea ce ar putea lămuri și absența romanului. (...) Ideea că cultura română e deschisă *cu prea multă grabă* la orice infiltrație străină este complet eronată, istoria literară descoperind dimpotrivă o surdă și bănuitoare rezistență.”³ În același timp, istoricul literar semnalează amestecul formal al influențelor, care nu se stabilesc într-o singură direcție: „germenii noii orientări latine se dezvoltau, fără știința directorilor, chiar în mijlocul exagerațiilor naționaliști. C. Sandu-Aldea, țăranul, venea din Franța cu vii impresii de călătorie, *D. Anghel pilea discret la «Sămănătorul» gratiile celulei* (s. n.)...” Cu ironia de rigoare, este emisă aici judecata exactă care plasează scriitorul în dinamica propriilor tatonări, acelea care au și unificat teritorii aparent ireconciliabile.

Modernitatea poetică românească se afirmă, ca și în Occident, prin îmbrățișarea unei noi înțelegeri a genului, a concepției despre frumosul poetic. Pentru a înțelege sensul schimbărilor în estetica poeziei post-romantice, și deci miza artistică a impunerii simbolismului și la noi, considerăm necesar un excurs în istoricul mișcării, al ideilor care au animat „revoluția” liricii europene.

Clivajul între poezia „veche” și cea modernă este dat de o schimbare fundamentală a opticii creatorului. Concentrarea pe potențialul *formei, al expresiei* („condițiunea materială”, în vechea accepție maioreșciană) a poeziei va fi grea de consecințe pentru viitorul speciei lirice. O nouă „logică a poeziei” corespunde unei revoluționare adaptări a limbii poetice, înțeleasă uneori ca joc, combinatorie artă în spațiul infinit în posibilități al limbajului, dar în special ca joc *superior* al formei, condus cu inteligență estetică, în vederea instaurării *semnului poetic autonom* (diferit ca substanță și realitate comunicațională, în procesul de producere a sensului, de *semnul lingvistic*). Nașterea unei noi modalități lirice este legată de refuzul „discursivității”, „narativității”, didacticismului poemului vechi. Altfel spus, noua zodie a poeticului, instaurată printr-o înțelegere diferită a substanței poetice, marchează, începând cu Baudelaire, exigențe de ordin tematic și expresiv, „restricții” care garantează specificitatea discursului liric. Poezia, așa cum o văd un E. A. Poe, iar în consonanță cu ideile lui teoretice, și

ducându-le mai departe, un Charles Baudelaire, apoi Arthur Rimbaud, Stéphane Mallarmé, Paul Valéry și alții înseamnă un „teritoriu” autonom (ca expresie și domeniu semantic, „referent” poetic) față de orice alt mod de comunicare estetică. Aceeași distanță este luată în raport cu celelalte forme literare, cu care poezia nu mai are a împărți conținuturi de idei, direcțiuni morale, demonstrații cu argumente, „lungimi” narrative, și mai ales „lizibilitatea”, transparența naturală a limbajului.

„Obscuritatea” poeziei moderne, plasată de teoreticieni precum Hugo Friedrich între fundamentele noii poetici, este „*principlală*”. Pe cititor, „retragerea” sensului „îl fascinează în aceeași măsură în care îl deconcertează. Magia lexicală și misterul ei se impun, deși înțelegerea e dezorientată. (...) Această interacțiune de ininteligibilitate și fascinație produce o tensiune îndreptată mai mult spre neliniște decât spre repaus. Tensiunea disonantă este o finalitate comună artelor moderne.”⁴

Promisiuni de imagerie transsemnificativă, de „magie” inefabilă se nasc în noua vîrstă a liricului, vizînd autonomia discursului specific. Primatul sugestiei indicibile, evanescente, preferința modernă pentru *ne-numit*, pentru limbajul oarecum criptic, lunecînd pe înlănțuirea pură a semnificațiilor survenite neașteptat – angajează poezia pe o cale decisă și nonmimetică. Precum limbajele artelor plastice, reprezentative, care, radicalizîndu-se în privința respingerii *mimesis*-ului, vor elibera limbajul vizual de caracteristica figurativă, poezia tatonează calea desprinderii de expresia comună (tinzînd a da „*un sens plus pur au mot de la tribu*”, cum visa Mallarmé).

Cu acestea, poezii celui de-al doilea „modernism”, dacă avem în vedere desprinderea în modernitate, anterior, a romantismului secolului al XIX-lea, își retrag „arme” de pe scena dezbaterii morale, a „atitudinii” față de orice cauză, a angajamentului civic. Vor și abandona, cu alte cuvinte, vocea profetică, toga de *poeta vates*, ori pe aceea de poet al cetății, chiar și postura de „însingurat” sceptic și retras din lume, într-o dispoziție contemplativă sau, dimpotrivă, „catilinară”. Mitologia poetică romantică – aceea care făcea din creator un „inspirat”, un conducător al popoarelor, un revoltat titan sau un geniu -

devine treptat istorie. Sensibilitatea modernă se apleacă asupra **discursului**, predicînd „*dispariția elocutorie*” a poetului.

Limbajul poetic, spațiu al virtualităților infinite, va începe să-și simtă puterea absolută în interiorul funcției expresive a limbii. Pentru aceea, se poate proba că, adesea, el „capătă caracterul unui experiment de unde rezultă combinații care, departe de a fi proiectate de sensul poemului, produc abia ele însele acest sens”.⁵ Regăsim, concentrată în această aserțiune, modalitatea curentă de naștere a polisemiei poetice moderne, ireductibilă la o direcție logică univocă. Se simte, în același timp, fascinația pentru posibilitățile aleatorii ale semnificantului poetic de a genera sensul. O asemenea libertate în procesul creator nu are precedent în istoria *poeziei*, care este în același timp o istorie a literaturii, a curentelor și direcțiilor, dar în care poezia a fost doar o variantă *generică* (pe lângă altele, în direcția *acelorași estetici*). Cu modernismul de la sfîrșitul secolului al XIX-lea, are loc o „eliberare” a poeticului de inspirația comună, de ideologiile literare aplicîndu-se mai multor genuri, ceea ce înseamnă un început al propriilor curente și evoluții.

În lirica tradițională, diferența față de speciile în proză nu pleacă de la o radicală distincție în privința *nașterii sensului*. Omogenitatea, în privința mecanismului producerii semnificațiilor, este un fapt, iar ceea ce dictează „separarea” genurilor este aproape exclusiv legat de formă: prozodia, nivelul (și preeminența) figurilor, retorica „proprie”, atitudinea declamativă a „vocii” poetice, „poza” lirică, armonia sonoră, magia textului construit ca un „recitativ” etc. Cu alte cuvinte, diferența specifică trebuie căutată în ceea ce compune înălțimea nobilă a discursului poetic, gen convenționalizat. Lirica se definește drept materie verbală dispusă în structură versificată, „înălțime” stilistică menită a o situa în același timp în ierarhia genurilor literare.

Într-o carte devenită celebră, *De la Baudelaire la suprarealism*, Marcel Raymond leagă istoria poeziei moderne din a doua jumătate a secolului al XIX-lea de gîndirea estetică și practica poetică a geniului baudelairian. Sub influența lui A. E. Poe, Charles Baudelaire afirmase necesitatea ca *poeticul* să revină în esența sa la ceea ce îi este specific, adică la lirism. Condiția poeziei este legată, în modernitate, de